

[Ib Andersen.]

at pensionen mere end nogen sinde trænger til at blive forhøjet. Vi kan vel ud fra disse udtalelser betragte det som givet, at fru Hanne Reintoft vil støtte fremskridtspartiet i det lovforslag, vi har fremsat, lovforslag nr. 63, om forhøjet og ensartet folkepension.

Til socialministeren vil jeg gerne lige kommentere, hvorfor vi foreslog loven ophævet. Det var, fordi de penge, der er i fondet, skulle bruges til at være med til at finansiere det ensartede folkepensionsforslag, som vi har lagt på bordet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om lægemidler.

(Lovforslag nr. 29. Fremsat 16/10 74).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Camre (S):

Der er her tale om et lovforslag, som er en genganger fra forrige folketingssamling, hvor det ikke nåede at blive færdigbehandlet.

Partierne valgte i det folketingsudvalg, der arbejdede med lovforslaget, at give nogle ganske grundige vejledende udtalelser i den beretning, som blev afgivet, således at ministeren ad den vej havde mulighed for at se, hvor partierne stod, og således at ministeren kunne have en mulighed for, hvis han ønskede det, at rette forslaget til, således at det havde en større chance for at samle et flertal i folketingssalen i denne samling.

Ministerens har nu valgt at fremsætte lovforslaget uændret, og jeg forstår af frem-

sættelsestalen, at det er ministerens hensigt så at stille nogle forskellige ændringsforslag, når vi er kommet i gang med udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne sige, at jeg på mit partis vegne kan takke ministeren for tilsagnet om at se på priskontrolreglerne, således som ministeren bebuder det i fremsættelsestalen.

Derimod vil jeg nok sige, at vi ikke er så tilfreds med den manglende imødekommenthed over for spørgsmålet om at ændre i lovforslaget på det punkt, der vedrører navnene på lægemidler; det er spørgsmålet om, hvorvidt etiketter, emballage osv. skal angive såvel fællesnavn som det særnavn, altså det kunstnavn, fabrikanten har fundet på til varen. Vi havde gerne set, at de tilsagn, som var givet i de tidligere bemærkninger til lovforslaget om, at det skete med lige stor skrift som et minimum, blev stående. Men jeg forstår nu, at ministeren ikke har til hensigt at følge den formulering, som var indeholdt i bemærkningerne om, at det ville blive administreret på denne måde, uanset at lovtæksten ikke indeholdt egentlige bestemmelser derom.

Vi har jo i vores udtalelse i beretningen formuleret et forslag på dette område, som vi synes er godt, og det vil vi tage op igen.

Jeg forstår også af ministerens fremsættelsestale, at ministeren stadig væk sætter spørgsmålstejn ved, hvorvidt der er behov for en statslig lægemiddelinformation, uanset at det udvalg, der har behandlet dette spørgsmål under sundhedsstyrelsen, faktisk har foreslået det. Vi mener, det er ønskeligt, og det vil vi også gerne se på i udvalget.

Så mangler vi i de bemærkninger, ministeren i øvrigt gør til forslaget, ministerens stilling til vores ønske om at formulere lidt stærkere betingelser for godkendelse af lægemidler; vi har nævnt — jeg nævnte det også i min ordførertale i sidste samling — at det, det drejer sig om, er, om lovforslaget direkte i teksten skal sige, at en betingelse for godkendelse er, at det pågældende lægemiddel frembyder en behandlingsmæssig fordel eller imødekommer et særligt medicinsk behov. Det vil vi altså gerne drøfte i udvalget igen.

Endelig er der spørgsmålet om hele lovens administration. Den er jo temmelig udviklet. Der skal nedsættes et farmakopénævn og et registreringsnævn og et bivirk-

[Camre.]

ningsnævn, et utensilienævn, et apoteker-
varenævn og et reklamenævn, og så kommer
der måske et lægemiddelinformationsnævn
oveni. Vi synes, det er lige lovlig tungt og
indviklet. Jeg stillede i min ordførertale i
sidste samling et forslag til en forenkling,
og det vil vi gerne have taget op igen og
have drøftet nærmere.

Jeg tror, jeg kan sige, at vi ikke kan med-
virke til en gennemførelse af forslaget, hvis
det skal ske i uændret form og med de be-
grænsede ændringer i teksten, som mini-
steren foreløbig har bebudet, men vi håber
ikke, at ministeren på indeværende tids-
punkt har låst sig så fast, og vi håber altså
at få en frugtbar udvalgsbehandling.

Erlendsson (FP):

Jeg ser ingen grund til på ny at gennemgå
lovforslaget i dets helhed, men vil gerne
henvise til mine udtalelser ved dets første
fremsættelse i forårssamlingen.

Jeg vil dog gentage, at vi i mit parti
fortsat er imod meget fleksible afgræns-
ninger inden for dette vigtige lovområde.
På den anden side må det indrømmes, at
opfyldelsen af et ønske om uomtvistelig
klarhed i afgrænsningerne inden for læge-
middelområdet for mange grunde, hvoraf
ministeren har omtalt de vigtigste, er sær-
deles vanskelig. Vi må derfor i en vis ud-
strækning fortsat forlade os på skiftende
ministres dømmekraft og på den sagkund-
skab, ministeren har bag sig i sundheds-
styrelsen, og som han kan og på ethvert
tidspunkt bør støtte sig til.

Derimod må det beklages, at ministeren
mener, det er rigtigt at gennemføre en så-
dan ulighed for loven, som ligger i, at serum-
institutternes præparater og fabriksfrem-
stillet naturmedicin ikke skal være under-
kastet kontrol. I realiteten betyder nemlig
lovforslagets § 12, stk. 1, at seruminstitut-
ternes virkefelt kan udstrækkes til at frem-
stille, importere og forhandle ethvert bio-
logisk præparat, hvilket vil sige, at disse
institutter kan begive sig langt ind på det
område, som i dag dækkes af den danske
medicinindustri. Biologiske præparater om-
fatter penicillin, tetracyclin, streptomycin
og mange andre antibiotika, endvidere
insulin, cortison samt andre hormon- og
organoterapeutiske præparater, som det

danske landbrug for øvrigt leverer råva-
rerne til.

Det ville være en ulykke, om store danske
virksomheder, der i 1973 beskæftigede
næsten 6.000 medarbejdere og stod for en
eksport på 650 mill. kr., skulle påføres kon-
kurrence på ulige vilkår fra statsvirksom-
heder gennem lovbestemmelser, der åbner
mulighed for politiske beslutninger om
socialisering.

Med hensyn til naturmedicin og rene
mineralpræparater har jeg allerede gjort
mig til talsmand for, at man ikke skal fare
for hårdt frem. Men det betyder på den
anden side ikke, at man skal opgive den
sikkerhed for befolkningen, som en rimelig
kontrol vil betyde, og med rimelig kontrol
mener jeg sikkerhed for, at de udbudte
præparater ikke indeholder skadelige ingre-
dienser, og at produktionen foregår under
sådanne former, at produktets ensartethed
sikres. Salgspakningerne må desuden være
egnede til at sikre imod ændringer i præ-
paratet inden for en tidsperiode, der bør
anføres på pakningen, ligesom pakningen
bør være påført fabrikantens deklaration
for indholdet. Her mener jeg, at retnings-
linjer angivet af Rådet for Det europæiske
økonomiske Fællesskab i direktiv af 26.
januar 1965 om tilnærmelse af lovgivning
om medicinske specialiteter i dets kapital
4, artikel 13, bør kunne følges.

I ministerens skriftlige fremsættelse har
jeg med tilfredshed noteret, at ministeren
vil lade kravet falde om, at specialiteternes
særnavne og fællesnavne altid skal angives,
og at de skal angives med lige store typer.
Jeg er derimod ikke klar over, hvad mini-
steren tænker på, når der står, at ministeren
i sommerens løb var blevet opmærksom
på en mangel ved kravene til lægemiddel-
reklamerne og derfor vil foreslå disse supple-
ret således, at det kun bliver tilladt at an-
give en farmaceutisk specialitet som virk-
som inden for dens godkendte virknings-
område. Dette krav finder jeg opfyldt i
lovforslagets § 32, stk. 2, 2. punktum. Men
mener ministeren ikke, det er tilfældet, beder
jeg ministeren nærmere forklare, hvilken
mangel det skulle dreje sig om.

Statslig lægemiddelinformation er vi ikke
interesserede i, vi mener, den er overflødig,
og at det er en overflødig udgift at påføre
samfundet.

[Erlendsson.]

I øvrigt glæder jeg mig over ministerens bemærkninger om, at han er åben over for forhandlinger om ændringer i lovforslaget. Det er vi altid i fremskridtspartiet, og det vil naturligvis lette den kommende udvalgsbehandling.

Karlskov Jensen (V):

Der er, som det er blevet nævnt af hr. Camre, tale om en uændret genfremsættelse af et lovforslag, vi ikke blev færdige med i foråret. Hovedsigtet med det er at sikre befolkningen friest mulig adgang til lægemidler, når der bliver taget fornødent hensyn til den nødvendige kontrol med indhold og effekt og naturligvis med bivirkninger. Der er også en vis liberalisering, der giver sig udtryk i, at f. eks. homøopatiske midler, naturmedicin o. lign. ikke på forhånd er udelukket.

Et andet sigte med loven vender mod EF-fællesskabet, hvor en række EF-lande jo har anden og mindre kontrol og mindre sikkerhed i denne forbindelse, end vi har det i Danmark, og lovforslaget tilsigter at værne den danske befolkning imod, at vi oversvømmes med medicin og præparater, der ikke kan godkendes her i landet.

Med hensyn til enkeltheder i lovforslaget håber jeg, at det under udvalgsarbejdet kan lykkes os sammen med indenrigsministeren at finde en lidt mere klar opdeling og klarere formulering af kapitel 1, navnlig §§ 1 og 3.

Jeg håber også, at vi i det fortsatte udvalgsarbejde kan nå frem til, at kravet om fællesnavne på linje med særnavne ændres sådan, at særnavnet bliver mere fremtrædende, sådan som det er anbefalet af Verdenssundhedsorganisationen, idet vi har den opfattelse, at det vil rumme færre muligheder for fejltagelser og hindre også apotekerne i en konkurrenceforvridning ved at udnytte deres monopol med hensyn til salget af DAK-præparater.

Vi må nok også se på det rimelige i, at sera og vacciner m. v. efter forslaget sælges eller udleveres fra statens serumtututter uden at være underkastet kontrol af sundhedsstyrelsen, idet loven jo åbner mulighed for, at denne regel også kan udstrækkes til at omfatte varer, som ikke er produceret af serumtututterne, men forhandlet af dem,

og altså uden at de optages i specialitetsregistret.

Med hensyn til landbrugets forsyning med veterinærmedicin ønsker vi fra venstres side, at det klart kommer til at fremgå og helst af lovens tekst, men i hvert fald af bemærkningerne, at jern-, mineral- og vitaminpræparater og lignende fodertilskud samt ormemidler som hyporacin m. v., der bruges til flokbehandling, uden recept skal kunne forhandles uden om apotekerne for at opnå en billigførelse og en lettelse.

Ved lovforslagets første behandling i februar måned gav indenrigsministeren tilsagn om, at der ikke sker nogen begrænsning med hensyn til dyrlægenes adgang til at udlevere receptpligtig medicin til landmænd i henhold til den ordning, der er truffet mellem landbruget og dyrlægeforeningen; jeg ønsker gerne dette tilsagn bekræftet.

Med disse bemærkninger tilsiger jeg velvillig behandling, og jeg håber, at vi kan få fremmet udvalgsarbejdet, sådan at vi eventuelt kan få dette lovforslag gennemført engang inden jul.

Dagmar Andreasen (RV):

Det radikale venstres ordfører i denne sag er fru Edele Kruchow, og kun fordi fru Edele Kruchow er i FN, skal jeg komme med nogle betragtninger på det radikale venstres vegne.

Når vi ikke blev færdige sidste vinter, hænger det jo sammen med, at denne lovgivning er en kompliceret lovgivning for lægfolk, samtidig med at det er en lovgivning, som er uhyre vigtig og griber dybt ind i den menige danskers hverdag.

Det radikale venstre gav udtryk for i beretningen, at vi havde et ønske om, at det skulle fremgå af lovteksten, at kosttilskud og uskadelige præparater og naturmedicin fremover frit skal sælges og ikke hører ind under dette lovområde, men under levnedsmiddelloven. Det sidste stod der ikke, men det vil være en konsekvens af, at det ikke hørte ind under denne lov.

Lovforslaget er fremsat uændret, og ministeren redegør i sin fremsættelsestale for, at han ikke har kunnet imødekomme det radikale venstres ønske, fordi der ikke findes nogen præcise definitioner på disse ting. Men loven benytter jo ordene kosttilskud og fodertilskud i § 3, og når man kan benytte

[Dagmar Andreasen.]

ordene til at give ministeren bemyndigelse, virker det altså ikke spor overbevisende, at man ikke også kan bruge de samme ord til at friholde fra loven, for en eller anden skal jo træffe en afgrænsning.

Nu er det ikke, fordi vi i det radikale venstre egentlig føler både ud fra udvalgsarbejdet og ud fra ministerens fremsættelsestale, at der betsår den store uoverensstemmelse imellem vore synspunkter. Men vi er bare meget ivrige, vi synes, det er så væsentligt, at vi får defineret det. Vi er utrygge ved, at det er det formål, hvormed et stof indtages, der afgør, hvor det hører hjemme, enten under levnedsmiddelloven eller under lægemiddelloven. Vi mener ikke, det kan være formålet med, at man indtager det, der afgør det, men derimod dets indhold. For at skære det ud i pap ønsker vi, at en hyldetoddy med eller uden rom skal høre under levnedsmiddellovgivningen, også selv om man drikker den for at forebygge eller lindre en forkølelse, og det er altså for os noget væsentligt. Nu er vi godt klar over, at det ikke er nær så farligt med en hyldetoddy, som det kan være med andre præparater, men med den alt omfavnende formulering, § 1 har fået, må enten § 1 laves om, eller også må man senere i loven tydeligt angive, at så kategorisk er det heller ikke ment. Vi føler altså ikke i det radikale venstre, at vi er trygge ved at skulle være afhængige af skiftende ministres dømmekraft og slet ikke af deres rådgivere i sundhedsstyrelsen, som jo, hvad vi ellers kan mene om dem, ikke kan siges fri for at have en særlig tilknytning til et særligt erhverv og derfor ser anderledes på disse ting, end lægfolk gør.

Karen Thurø Hansen (KF):

Forslaget til lov om lægemidler, som her genfremsættes, er jo identisk med lovforslaget fra sidste samling, som vi ikke nåede at færdigbehandle i udvalget, og da der her er tale om en meget vigtig lov, tilsiger vi også

denne gang fra det konservative folkepartis side en fortsat grundig udvalgsbehandling.

Jeg konstaterer, at ministeren i sin fremsættelsestale har taget hensyn til de forskellige mindretalsudtalelser, der var i den afgivne beretning. Jeg tænker specielt her på kravet om både særnavn og fællesnavn på etiketter og emballage, som fra konservativ side fremførtes ved sidste behandling, og at dette synspunkt også deles af Den alm. danske Lægeforening og af sundhedsstyrelsen.

Jeg beklager derimod, at forslaget om en yderligere kontrol af seruminstitutternes produkter ikke skal stilles lige med de kontrolforanstaltninger, som de forskellige medicinalfabrikker er undergivet. Jeg kan godt forstå ministerens betænkeligheder, og jeg er da også glad for at konstatere, at ministeren i fremsættelsestalen siger, at han principielt mener, at alle lægemidler bør behandles ens, men at kontrol med seruminstitutternes produkter vil kræve både øget personale og dermed meget større udgifter, og det er jo ikke god latin på bjerget i dag.

Vi kan tilslutte os ministerens bemærkninger med hensyn til harmonisering inden for EF-reglerne og ligeledes med hensyn til kravet om reklamering over for læger m. fl.

Med hensyn til de stipulerede udgifter, som ministeren anslår til ca. 1,5 mill. kr., skal jeg bemærke, at det er vores opfattelse, at der bør udvises den største sparsommelighed og kun ansættes personale i det strengt nødvendige omfang, uanset at ministeren skønner, at der også vil ske en vis stigning i indtægterne i form af øgede registreringsafgifter for de medicinske specialiteter.

Med hensyn til den såkaldte naturmedicin vil vi også tage dette problem op i udvalgsarbejdet, og det vil blive gjort til genstand for grundig behandling; dette gælder ligeledes veterinærmedicinen.

I fremsættelsestalen tilsiger ministeren sin gode vilje til åbne forhandlinger. Det vil der givetvis blive god brug for, når det gælder denne for hele samfundet så vigtige lov.

Jes Schmidt (CD):

Om hr. Karlskov Jensens ønske kan gå i opfyldelse, at vi kan få dette lovforslag færdig behandlet inden jul, skal jeg lade være usagt, men hvis det drejer sig om vor gruppe, centrum-demokraternes gruppe, så vil vi i hvert fald gøre, hvad vi kan, for at vi kan nå dette mål.

I indenrigsministerens fremsættelse noterer jeg med tilfredshed at han er gået ind på en del af de ønsker, vi fremsatte ved behandlingen af lovforslaget og under udvalgsbehandlingen i foråret og forsommeren. Det gælder f. eks. afkald på kravet om lige store typer på etiketter og emballage for særnavn og fællesnavn. Her kan man godt henholde sig til EF-Rådets direktiv fra den 26. januar 1965, der ikke savner noget, hvad angår klarhed og præcis formulering.

Det må, som det allerede er sket her fra denne talerstol i dag, beklages, at ministeren ikke for øjeblikket ser mulighed for en egentlig specialitetskontrol over for serum-institutternes produkter. Vi vil sikkert komme ind på dette punkt under udvalgsbehandlingen, men jeg vil i hvert fald hæfte mig ved ministerens udtrykkelige erklæring om, at han principielt mener, alle lægemidler bør behandles ens.

Jeg vil også gerne takke ministeren for den erklæring i fremsættelsen, at de muligheder, som lovforslaget indeholder for liberaliseringer, vil blive benyttet så vidt, som det er forsvarligt, og jeg ser gerne, at alle liberaliseringsmuligheder straks udnyttes — det gælder også uskadelig naturmedicin — så snart loven træder i kraft.

Der er en hel del enkeltheder, der bør ses på i udvalget, som jeg skal undlade at komme ind på her, men som sagt, vor gruppe vil gerne være med til at fremme sagens behandling mest muligt.

Kurt Brauer (SF):

Som tidligere ordførere har sagt, har vi allerede været igennem én første behandling, og jeg skal ikke forlænge debatten meget. Jeg kan henvise til, hvad jeg sagde på socialistisk folkepartis vegne ved den sidste førstebehandling, og jeg skal i dag blot tilføje et par ord om, hvordan vi i SF havde tænkt os at løse det mere og mere omfattende problem, som fremstillingen og distributionen af lægemidler frembyder.

Vi fremsatte i folketingssamlingen 1971-72 et forslag til folketingsbeslutning om disse problemer, som fik nr. XXII. Forslaget har 3 principielle led. For det første foreslår vi dér, at detailhandelen med lægemidler skal drives af offentlig myndighed, de nuværende apoteker overtages af staten, mens sygehusapoteker hører under den pågældende hospitalmyndighed. For det andet foreslår vi, at levering af forarbejdede og uforarbejdede lægemidler til apotekerne skal ske igennem et hertil oprettet statselskab, der alene forestår forbrugsorientering og reklamevirksomhed. Dette er det vigtigste led i vort forslag: oprettelsen af et statsligt engrosfirma, som skal være alene på markedet. Endvidere foreslår vi, at der skal skabes hjemmel for, at staten kan oprette eller overtage en virksomhed til produktion af lægemidler.

Forslagets trange vej igennem folketingets beslutningskanaler viser vel allerbedst, hvilken stemning der er for disse tanker, men jeg må henvise interesserede til at studere forslaget og debatten herom, for det er med tanker som det deri skildrede og med en vågen interesse for prisdannelsen inden for sektoren, at SF vil gå til udvalgsarbejdet om det foreliggende forslag.

Kaare Frederiksen (KrF):

Jeg er interesseret i gode tanker også i det foreliggende forslag.

Behandlingen her har jo nærmest karakter af en ledsagetekst fra én udvalgsbehandling til en anden. Der foreligger en meget omfattende udvalgsberetning med besvarelse af spørgsmål, partsindlæg og såkaldte mindretalsudtalelser. Gad vidst, hvornår man bliver færdig med det, når man får yderligere udbygget disse.

Skulle man sige noget generelt, kunne der være grund til at ridse baggrunden op, for der findes en lov om lægemidler. Går vi et stykke tilbage i tiden, et godt stykke, møder vi en verden uden piller og med meget få præparater. Fra dengang til nu har der fundet en epokegørende udvikling sted. Vi har oplevet forbløffende fremskridt og venter med utålmodighed på yderligere fremskridt i sygdomsbekæmpelsen. Men det kan jo tilføjes, at udviklingen ikke har været uden betænkeligheder. Overforbruget af medicin peger på et væsentligt problem. Tragiske hændelsesforløb minder os om, at den

[Kaare Frederiksen.]

videnskabelige sikkerhed aldrig kan være fuldkommen. Det er derfor vigtigt at fastholde lovforslagets sigte i retning af kvalitet og sikkerhed.

Ved denne mellemetage bør man formentlig fæste opmærksomheden på enkelte af de tvivlsspørgsmål, der har udkrystalliseret sig, og i første række nævner jeg de konklusioner, ministeren har ment at kunne drage, så kommentarer kan fremsættes herfra.

Vi har fra mit partis side bemærket forslaget om offentlig kontrol med priserne på farmaceutiske lægemidler. Hvor meget der ligger i betegnelsen effektiv, kan vel diskuteres, idet der unægtelig ligger en hel del problemer i spørgsmålet om reklame, rationel markedsføring, produkternes antal, indregning af forskningsopgaver etc., også det, at samtlige udgifter vel nok må karakteriseres som fællesudgifter for de forskellige produkter. I modsætning til hr. Camre vil jeg nu sætte spørgsmålstegn ved ordene „et medicinsk behov“. Jeg tror, at når man begynder at fordybe sig i denne etikette, vil man opdage, hvor vanskeligt problemet kan være.

Apropos etiketterne. Spørgsmålet om særnavne og fællesnavne på disse står vi forms frit overfor. Dette spørgsmål bør formentlig ikke overdimensioneres, som man kunne få indtryk af der var tilbøjelighed til. Det er jo en af udløberne af industriens interessebetonede og legitime markedsproblemer. For mit vedkommende har jeg bemærket, at en rationel form for navngivning overhovedet ikke synes at foreligge, navnlig ikke for kombinerede produkter.

Vi forstår ministerens vanskeligheder ved selve lovens områdebestemmelse, og vi nærer for så vidt ikke bekymring ved at overlade ministeren en vis bemyndigelse til at gøre rammerne tilpas fleksible. De af ministeren nævnte former for liberalisering forekommer rimelige, og ligesom hr. Karlskov Jensen vil jeg benytte lejligheden til at citere, for at det skal slås fast, fra fremsættelsestalen, hvor ministeren siger:

„Jeg er foreløbig endt i en skitse, hvor efter vitaminer og kosttilskud vil kunne forhandles helt frit, bortset fra farlige præparater. Ormemidler o. lign. vil i videst muligt omfang blive fritaget for receptpligt, hvorved udgiften til recepten bortfalder. Des-

uden vil jeg arbejde for, at alle former for veterinærmedicin, som fortsat skal forhandles på apotekerne, billiggøres gennem en væsentlig nedsættelse af apoteksavancen.“

Jeg har nævnt det som eksempel, men også fordi det stykke forekommer mig vigtigt.

Baggrunden for usikkerheden om lovens anvendelsesområde er jo vanskeligheden ved at definere lægemidler i forhold til så meget andet. Jeg nævnte i indledningen den enorme udvikling i befolkningens sundhedsvilkår. Hvor meget af denne udvikling skyldes egentlig sygdomsbekæmpelse, og hvor meget, hvad man kunne kalde miljø, i første række forbedringer i bolig og kost?

Et enkelt spørgsmål ud over ministerens ændringstanker tager jeg fra en af mindretalsudtalelserne. Vi erkender, at det er et vanskeligt spørgsmål, og at fremskridt opnås gennem behandlingsformer, der ikke er tilstrækkeligt afprøvede, men alligevel bør man formentlig søge frem til visse retsfor skrifter til garanti for patienter ved klinisk afprøvning af midlerne.

De spørgsmål, loven rejser, er af vital betydning for befolkningen, og befolkningen deltager på forskellige foranledninger med livlig interesse i debatten om aktuelle emner. Det må beklages, at der ikke er nogen rigtig samkøring mellem drøftelsen her i tinget og behandlingen i offentligheden.

Hanne Reintoft (DKP):

Der ligger til grund for genfremsættelsen af dette lovforslag et grundigt og endnu ikke afsluttet udvalgsarbejde. Jeg skal her også først og fremmest principielt henvise til, hvad vi anførte under første behandling af lovforslaget sidste år, men jeg finder alligevel, der er grund til igen at understrege, at vi under ingen omstændigheder ønsker en tilnærmelse til EF-reglerne på dette vigtige område.

Der er netop på lægemiddelområdet advaret mod de meget mere vidtgående og ukontrollable regler, der er i flere EF-lande, og jeg ser til min beklagelse, at indenrigsministeren i svar til udvalget har måttet erkende, at fornuftige danske forholdsregler kan det være umuligt at tage på grund af de foreliggende EF-direktiver. Det drejer sig f. eks. om strammere regler for indregistrering af nye lægemidler, hvor vi bl. a. ønsker, at sådanne kun skal kunne indregi-

[Hanne Reintoft.]

streres, hvis de i terapeutisk henseende betyder et fremskridt. Indenrigsministeren mener dog ikke, der er grund til frygt ved ikke at stramme indregistreringsreglerne; men netop med hensyn til medicinske specialiteter har vi alt for mange dobbeltpræparater, der ofte kun adskiller sig fra hinanden i pris og navn. Vi ved også, at lægebetjeningen ofte bygger så stærkt på de pågældende firmaers reklamefremstød, at patienterne ikke altid får det billigste præparat. Det har også været meget diskuteret her ved ændring af medicintilskudsreglerne.

Vi kan derfor støtte den socialdemokratiske mindretalsudtalelse i beretningen om, at det vil være værdifuldt, at lovforslaget ikke åbner for fri anvendelse af særnævne, men vi vil som det socialdemokratiske mindretal foretrække direkte lovbestemmelse om det, selv om ministeren finder det svært at gennemføre.

Som jeg indledte med at sige, ønsker vi også en stramning med hensyn til indregistrering, idet vi mener, befolkningen er bedst tjent med, at der ikke kommer underlødige eller overflødige præparater i handelen. De besværligheder, vi allerede har i Danmark med forskellige former for medicin og naturmedicin, giver et klart fingerpeg om, at vi ikke skal have udvidet mulighederne for vildledning af befolkningen på de områder, der ganske rigtigt er meget vigtige, og hvor vi har en række tragiske eksempler på, at der har været for lidt kontrol, sidst med den megen debat om de høj-østrogener p-piller.

Vi kunne også tænke os, § 19 blev strammet op med en sanktionsbestemmelse over for producenter eller medicinalpersoner, der ikke lever op til deres ansvar, og det har vi jo også en række konkrete eksempler på.

Det eneste relevante ændringsforslag, vi kan se til denne lov, er det, også hr. Kurt Brauer var inde på, nemlig en nationalisering af hele medicinalindustrien. Vi ved, at der nu kommer EF-indflydelse. Det vil sige, at andre landes opfattelse af problemet bliver afgørende for dansk lovgivning, og det vil også sige, at de store monopolfirmaers interesser får indflydelse på dansk sundhedsvæsen, på hele det danske medicinalområde. Derfor vil vi en af de nærmeste dage frem-

sætte et forslag om netop at ekspropriere eller nationalisere hele medicinalindustrien.

Flygaard (DR):

Mit partis ordinære ordfører i denne sag, hr. Mølgaard, er i FN for tiden, og derfor får jeg ordførerskabet ved første behandling. Jeg skal først og fremmest henvisse til de bemærkninger, som hr. Mølgaard gjorde ved behandlingen i sidste folketingssamling, men herudover pege på et par enkelte forhold.

For det første vil jeg gerne understrege, at man ikke bør gøre den foreliggende lovgivning mere restriktiv, end forholdene nødvendiggør. Jeg vil også gerne pege på, at begrebet lægemidler fortolkes forholdsvis indskrænket, men tilføje, at det bemyndigelselement, der vel næppe kan undgås i nogen lov, bliver så beskedent som muligt, således at man får en klar afgrænsning af, hvad der er lægemidler, og hvad der ikke er lægemidler.

Med hensyn til kontrolproblemet blot den bemærkning, at når der skal udøves kontrol, må vi fra retsforbundets side betragte det som en selvfølge, at de forskellige parter, der skal være undergivet kontrol, er ligestillet.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige en velvillig behandling og vil gerne medvirke til, at forslaget kan gennemføres i indeværende kalenderår.

Indenrigsministeren (Jacob Sørensen):

Jeg takker for den tilslutning, som lovforslaget igen har fået ved denne anden fremsættelse, og jeg skal kun knytte få bemærkninger til det, der er sagt, men i øvrigt sige, at jeg er åben for at deltage i ændringer, som et flertal i udvalget måtte finde frem til.

Der er et par ting, der går igen, som jeg gerne vil knytte nogle bemærkninger til. Det er først spørgsmålet om seruminstitutet og dets stilling og spørgsmålet om nationalisering. De, der har en vis skepsis over for vort forslag vedrørende seruminstitutet og fritagelsen for kontrol med dets produkter, frygter, forstår jeg, at vi skulle komme i den situation, at seruminstitutet i højere grad end ønsket og i højere grad, end det

[Indenrigsministeren.]

nu er tilfældet, går ind i en produktion, som private bedre kunne udføre.

Dér kan jeg sige, at jeg har den absolutte opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at de private løser opgaverne, i det omfang det er muligt, og at seruminstitutet jo har sine opgaver at varetage. Når vi er betænkelige ved at gennemføre en kontrolordning for seruminstitutet, er det ikke alene, fordi det koster noget, men også fordi den ekspertise, vi i det hele taget måtte have i Danmark på dette område, findes på seruminstitutet i forvejen, og det gør det jo lidt vanskeligt.

Med hensyn til det modsatte synspunkt: at vi skulle gå ind for en yderligere nationalisering af fremstilling og distribution af mediciner her i landet, er det ikke min opfattelse, at det vil være en hensigtsmæssig vej at gå.

Med hensyn til spørgsmålet om landbrugsmedicinen er det altså min opfattelse, så længe jeg skal have med det at gøre, at vi ikke skal have mere af det ind under reglerne end absolut nødvendigt af hensyn til sikkerhed og af hensyn til en vis kontrol, og at vi skal tilrettelægge distributionen på en sådan måde, at landbruget betaler det, det koster, og at apotekervæsenet foretager distributionen, men ikke mere. Den vil sandsynligvis være noget billigere at gennemføre, fordi det er større kvanta, man normalt dér arbejder med, end for den almindelige medicin, men det er ting, som vi må tage hensyn til, når priserne skal fastsættes. Det hører sammen med nationalisering i øvrigt mere hjemme i apotekerloven, som kommer frem på et senere tidspunkt med ændringer.

I fru Dagmar Andreasens indlæg fastslås det klart, at man ønsker en klarere tilkendegivelse af på nuværende tidspunkt, hvilke kategorier af naturmedicin og lignende ting der kan blive fritaget for bestemmelserne i loven, og at man ikke har tillid til, at minister og sundhedsstyrelse til enhver tid vil have den nødvendige dømmekraft til i det hele taget at løse dette problem.

Selv om vi i loven fastslog, at visse ting, som vi kender i dag, kunne blive fritaget, vil det alligevel være således, at inden vi får loven vedtaget, er der måske kommet

nye præparater og, inden den kommer ud i funktion, atter nye, og det vil sige, vi binder ting og sager i loven, som hurtigt ændres, hvilket betyder, at loven skal til revision, for så vidt angår de ting, der skal fritages, meget ofte; vi kommer derved i den situation, at man vil slutte modsætningsvis og gå ud fra, at de ting, der ikke allerede er nævnt i loven, er ulovlige og ikke kan forhandles under disse vilkår. Så er vi igen derhenne, at det bliver ministeren, der skal afgøre, om de nye præparater virkelig hører til den ene eller den anden gruppe, så jeg tror ikke, det på dette område vil være muligt at komme uden om, at der skal være en administrativ mulighed for at ændre på, hvilke ting der er med, og hvilke ting der ikke er med i det frie område.

Så har jeg vist nævnt det væsentligste; jeg håber, at loven vil komme igennem udvalget inden for en rimelig kort tid.

Dagmar Andreasen (RV):

Hvis det nu var sådan, at vi ikke havde nogen lovgivning for præparater, der måtte dukke op, og for hvis vedkommende man kunne være i tvivl om, hvis kosttilskud var friholdt fra lægemiddeloven, hvorvidt de så frit kunne sælges, hvis de var skadelige, så var stillingen en anden, men sådan er det jo ikke. Vi har en levnedsmiddellov, som stiller meget strenge krav til de ting, der skal ud, med hensyn til uskadelighed, og som forbyder, at der er stoffer i, som ikke i forvejen er godkendt. Derfor har jeg meget, meget svært ved at se, at det argument, ministeren fremfører, er holdbart som argument for ikke at friholde kosttilskud, for de vil i så fald være under levnedsmiddelloven, hvor der også er kontrol.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Karlskov Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 21 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

(Lovforslag nr. 28. Fremsat 16/10 74).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag er en konsekvens af vedtagelsen af bistandsloven. Forslaget går i korthed ud på, at den vejledning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder, der nu varetages af mødrehjælpsinstitutionerne, skal lægges ud til amtskommunerne. Københavns og Frederiksberg kommuner forbeholdes dog stadig ret til at indgå en aftale med en privat institution eller forening om drift af vejledningsklinikker.

I udvalgsarbejdet vil jeg meget gerne se nærmere på, om det stadig kan betragtes som rimeligt, at Københavns og Frederiksberg kommuner skal have særregler også på dette område.

Ved en gennemlæsning af lovforslagets bemærkninger og den skriftlige fremsættelse tale er der kun grund til at glæde sig over ministerens positive holdning vedrørende nødvendigheden af en forstærket indsats omkring vejledning og oplysning om anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder. Vi er glade for ministerens bemærkninger, der går ud på, om man ikke bør gennemføre en ordning, hvorefter de, der måtte ønske det, havde krav på gratis konsultation og receptudskrivning hos de praktiserende læger, når de henvender sig i svangerskabsforebyggende øjemed.

I folketingets socialudvalg behandler vi for tiden spørgsmålet om ophævelse af indtægtsgrænsen i sygesikringsloven. Det vil være helt naturligt, at spørgsmålet om vejledning og oplysning som foreslået af ministeren henføres til sygesikringsloven. En endelig stillingtagen hertil vil for socialdemokratiets vedkommende have forbindelse med den endelige afgørelse vedrørende indtægtsgrænsen.

Den 16. oktober i år stillede jeg et spørgsmål til indenrigsministeren; det er nu så heldigt, at indenrigsministeren og socialministeren er samme person, og jeg kan der-

for drage en linje. Spørgsmålet gik på, om indenrigsministeren agtede at stille ændringsforslag til lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp, således at der kan ydes lægelig vejledning vedrørende anvendelse af svangerskabsforebyggende metoder uden hensyn til alder.

Under den påfølgende debat nævnte ministeren, at han var villig til at drøfte spørgsmålet nærmere i udvalget. I Aktuelt for den 27. oktober udtaler socialministeren, at han, såfremt folketingets socialudvalg ønsker det, vil udarbejde et forslag, der opfylder socialdemokratiets ønske om, at aldersgrænsen i svangerskabshygiejneloven helt ophæves. Det har man jo både i Norge og Sverige, så det er ikke noget revolutionerende, socialdemokratiet her foreslår.

Socialdemokratiet er, som det nok kan spores, positivt indstillet over for det konkrete lovforslag. Vi vil foranledige, at der meget hurtigt bliver indkaldt til samråd med ministeren i folketingets socialudvalg for at få afklaret, hvem der skal komme med det tidligere nævnte ændringsforslag. Socialdemokratiet mener, såfremt ministeren vil være positiv over for det tidligere nævnte ændringsforslag, at folketinget har mulighed for — og det sker måske ikke alt for tit — at lave en lov, der er god og virkelig tidssvarende.

Eriendsson (FP):

Dette lovforslag indeholder ændringer, der er en konsekvens af den sociale bistandslovs vedtagelse, der betød ophævelse af loven om mødrehjælpsinstitutionerne. Det betyder dog i realiteten ikke, at disse institutioner afskaffes, selv om de senere års udvikling har betydet bortfald eller vidtgående forenkling af mange af de opgaver, som disse institutioner tidligere beskæftigede sig med. De nedlægges på papiret, men genopstår straks under de socialcentre, der efter den sociale bistandslov skal oprettes under amterne. Her vil de kunne blomstre under de gruppeaktiviteter og -møder, der bliver et kendetegn for sagsbehandlingen i det såkaldt enstrengede system. Den herved voldsomt forlængede sagsbehandling vil give gode kår for fortsat vækst af personalekategorier af enhver art.

I tillægsbetænkning over forslag til lov om social bistand oplyser socialministeren, at